

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Навчально-науковий інститут української філології та журналістики
Кафедра української мови

Кваліфікаційна робота магістра

з теми: **Мовленнєва структура образу автора (на прикладі
діалектних елементів у творах постмодерністів)**

Виконала: студентка Ukr1-M22z групи
спеціальності 014.01 Середня освіта
(Українська мова і література)
за освітньо-професійною програмою
Середня освіта (Українська мова і
література)
Сушинська Світлана Сергіївна

Керівник:
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови
Шеремета Н.П.

Рецензент:
доктор філологічних наук,
професор, професор кафедри
англійської мови
Марчишина А.А.

Кам'янець-Подільський – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП 3

Розділ I. Теоретичні основи дослідження мовленнєвої структури образу

автора	8
1.1. Поняття мовленнєвої структури образу автора.....	8
1.2. Діалекти як стилістичний інструмент у літературі	15
1.3 Методи дослідження мовленнєвої структури образу автора	20

Розділ II. Постмодерністи і їх мовленнєва структура

2.1. Використання діалектних елементів у творах постмодерністів	26
2.2. Постмодернізм у творчості Юлія Андруховича	37
2.3 Юрій Іздрик: Діалекти як частина авторського стилю.....	42
2.4 Любко Дереш: Експерименти із структурою мовлення	48

Розділ III. Методика навчання української мови і літератури у школі з

використанням матеріалу постмодернізму	52
3.1. Підходи до вивчення постмодернізму в шкільному курсі української мови і літератури.....	52
3.2. Використання творів сучасних українських авторів у навчанні української мови.....	58

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....

70

ВСТУП

Вивчення мовленнєвої структури образу автора у творах постмодерністів через призму діалектних елементів є однією з актуальних та цікавих задач сучасного мовознавства. Постмодерністська література, властива своїй складній та експериментальній мовній формі, відкриває перед вченими багато можливостей аналізу мовленнєвої та структурної організації тексту, а також виявлення образу автора через використання діалектних елементів.

Діалекти в постмодерністських творах мають різне навантаження і виконують неоднакові функції:

1. Локальний колорит: Постмодерністи часто включають діалектні слова та вирази, а також мовні особливості конкретного регіону або соціальної групи, щоб надати тексту аутентичність та глибокий зв'язок з певною місцевістю чи культурною спільнотою.

2. Підкреслення індивідуальності персонажів: Використання діалекту може допомогти авторові у створенні унікальних голосів персонажів та підкреслити їхню індивідуальність, мотиви та характери через мову, яку вони вживають.

3. Іронія та гра з мовою: Постмодерністи також можуть використовувати діалекти для створення іронії або гри з мовою. Вони можуть свідомо перекичувати або комбінувати різні діалекти, щоб створити комічні чи абсурдні ситуації.

4. Засіб структурної організації тексту: Використання діалекту може вплинути на структуру тексту, надаючи йому незвичну або неочікувану організацію.

Вивчення мовленнєвої структури образу автора включає аналіз, який допомагає розкрити індивідуальний стиль письменника, його світосприйняття та естетичні уподобання. Образ автора відображається в мовностілістичному оформленні твору і допомагає нам краще розуміти індивідуальність та креативність письменника. Такий аналіз є важливим для

вивчення мови художнього тексту, оскільки він допомагає з'ясувати зв'язок між мовними рівнями та їхню функційну роль у структурі твору.

Вивчення мовленнєвої структури образу автора, особливо через аналіз діалектних елементів у творах постмодерністів, є важливим напрямком у сучасному мовознавстві. Продовжуючи цю тему, важливо зазначити, що особливий інтерес викликають творчі досягнення письменників, чиї твори здобули популярність серед читачів лише зараз, зокрема, це стосується письменників діаспори.

Мовлення цих авторів стає важливим об'єктом дослідження через те, що воно є живим та багатогранним відображенням динамічних процесів, що відбувалися в сферах матеріальної та духовної культури українського соціуму. Ця культура була розділена політичними кордонами, але залишила спільність у ментальному світосприйнятті.

Дослідження мовленнєвої структури в творах письменників діаспори відкриває ряд важливих аспектів:

1. Спадок індивідуальності через мову: Аналізуючи мову цих авторів, ми можемо розкрити унікальність їхнього стилю та мовного виразу, що допомагає краще зрозуміти їхні індивідуальні особливості та світосприйняття.
2. Живий образ історії: Мова письменників діаспори є надзвичайно важливим історичним артефактом, який допомагає відтворити події, що відбувалися на тлі політичних подій і міграції українців.
3. Лінгвальні інновації: Досліджуючи творчість цих авторів, ми можемо виявити новаторські лінгвальні явища та експерименти у використанні мови.
4. Спільність менталітету через мову: Мова є способом зв'язку між діаспорою та батьківщиною, а також спільними цінностями та світосприйняттям.

Важливість вивчення мовленнєвої структури образу автора в контексті діалектних елементів у творах постмодерністів, зокрема письменників

діаспори, стає очевидною через її спроможність поглибити наше розуміння мови, культури та історії цих письменників та їхнього внеску в літературну спадщину.

Актуальність дослідження. Дослідження мовленнєвої структури образу автора через діалектні елементи у творах постмодерністів актуальне, оскільки воно допомагає розкрити складний мовний стиль та структуру сучасної літератури, а також розуміти сучасні культурні та мовні тенденції.

Метою дослідження є вивчення мовленнєвої структури образу автора в постмодерністських творах, зокрема через аналіз діалектних елементів, з метою розкриття характерних особливостей мови та стилю цих творів і розуміння специфіки авторського виразу.

Завдання дослідження:

1. Аналізувати текстові матеріали, які включають в себе діалектні елементи у творах постмодерністів.
2. Виділити та класифікувати діалектні елементи в аналізованих текстах.
3. Вивчити структурні та стилістичні особливості мовленнєвої структури використання діалектних елементів в творах.
4. Розкрити специфіку образу автора через аналіз мовленнєвих засобів та діалектних елементів.
5. Зробити висновки щодо важливості та ролі діалектів у структурі та стилістиці постмодерністських творів.

Об'єктом дослідження є мовленнєва структура образу автора в постмодерністських текстах.

Суб'єктом дослідження є самі постмодерністські тексти та їхні автори, а також мовознавці та літературознавці, які проводять аналіз та дослідження цих текстів з метою розкриття мовленнєвої структури образу автора через діалектні елементи.

Методи дослідження. Описовий метод дослідження дозволяє докладно описати та аналізувати мовні явища, зокрема діалектні елементи, що

використовуються в текстах. Він дозволяє отримати загальне уявлення про структуру мовленнєвого образу автора.

Метод лінгвістичного спостереження, класифікації та систематизації допомагає впорядковувати та групувати мовні явища, щоб виявити подібні ознаки та закономірності їх вживання. Цей метод сприяє системному підходу до аналізу мови та структури тексту.

Порівняльний метод дозволяє встановити спільні та відмінні риси мовленнєвої структури образу автора в різних постмодерністських текстах, що допомагає розкрити загальні тенденції та індивідуальні особливості.

Метод семантико-стилістичного аналізу спрямований на розкриття смислової та стилістичної природи мовних засобів. Цей метод допомагає розуміти, як використання діалектних елементів впливає на виразність та емоційну насиченість тексту.

Контекстуальний метод використовується для добору та інтерпретації ілюстративного матеріалу, що допомагає краще розуміти, як діалектні елементи впливають на контекст тексту та сприяють створенню образу автора. Лінгвокультурологічний підхід дозволяє розглядати слова як символи, які несуть в собі культурні та історичні конотації. Цей підхід допомагає розкрити глибокий сенс мовленнєвих засобів та їхню роль у створенні образу автора. Застосування цих методів робить дослідження унікальним та дозволяє глибше розуміти мовленнєву структуру образу автора в постмодерністських текстах з використанням діалектних елементів.

Практичне значення роботи полягає в тому, що вона може бути використана для подальших досліджень та навчання, сприяючи кращому розумінню мовленнєвої структури образу автора в постмодерністських творах і спонукаючи до подальших рефлексій над сучасною літературною та мовною практикою.

Апробація результатів дослідження здійснена у вигляді виступів на конференціях: Науковій конференції студентів і магістрантів за підсумками науково-дослідної роботи (Кам'янець-Подільський, 2023); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців «Лінгвістика й лінгводидактика: здобутки і перспективи розвитку» (тема «Діалектизми як частина авторського стилю Юрія Іздрика», Одеса, 2023). А також під час передзахисту на кафедрі української мови.

Структура і зміст роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури (67 позицій). Загальний обсяг роботи – 75 ст.

ВИСНОВКИ

У ході нашого дослідження ми звернули увагу на значущість використання діалектних елементів у творчості сучасних українських письменників, зокрема Юлія Андруховича, Юрія Іздрика та Любка Дереша. Діалекти стають не лише засобом стилістичного оформлення творів, але й дозволяють авторам створювати барвисті та живі образи, збагачуючи текст емоційним та культурним контекстом. Це є надзвичайно важливим для розвитку української літератури та її сприйняття читачами.

У контексті навчання української мови та літератури у школі було виявлено, що використання сучасних українських творів, особливо тих, які містять діалектні елементи, може значно збільшити інтерес учнів до навчання. Аналіз художніх текстів допомагає формувати критичне мислення, розвивати мовленнєві навички та сприяє розумінню багатогранності української мови. Використання різноманітних методів, таких як аналіз текстів, рольові ігри та літературні вікторини, забезпечує активну та зацікавлену участь учнів у навчальному процесі.

У першому розділі нашої магістерської роботи ми детально розглянули теоретичні аспекти, пов'язані з мовленнєвою структурою образу автора у літературних творах. Розглядаючи цей аспект, ми зосередили увагу на ключових поняттях, пов'язаних з мовленнєвою структурою образу автора, а також на його ролі у створенні літературних творів.

По-перше, ми розглянули саме поняття "мовленнєва структура образу автора". Це поняття визначається як складний ансамбль лінгвістичних, стилістичних і психологічних засобів, які автор використовує для передачі своїх думок, почуттів, ідеї та вражень через персонажів свого твору. Ми розглядали різні аспекти цього поняття, включаючи лінгвістичні особливості, виражені через мовлення героїв, та вплив стилістичних засобів на сприйняття образу автора.

По-друге, ми розглядали роль автора у літературному творі. Автор не лише створює персонажів і розвиває сюжет, але і використовує свій власний

стиль, мовленнєві прийоми та індивідуальні особливості для того, щоб надати образам у творі життєвість та виразність. Ми вивчали, як автор може впливати на сприйняття читачем образів, використовуючи різні мовленнєві прийоми та стилістичні засоби.

По-третє, ми звернули увагу на використання діалектних елементів як стилістичного інструменту у літературі. Діалекти можуть надати тексту аутентичності та колоритності, а також допомагати авторові передати соціокультурний контекст твору. Ми проаналізували, як діалекти використовуються для розкриття характерів героїв, створення атмосфери та поглиблення змісту творів.

Також, ми розглядали різні методи дослідження мовленнєвої структури образу автора, включаючи аналіз текстів, вивчення стилістичних прийомів та порівняння з іншими творами. Ці методи дозволяють краще зрозуміти, як автор використовує мовленнєві засоби для створення образів у своїх творах.

У цьому розділі ми зробили спробу систематизувати та проаналізувати важливі аспекти, пов'язані з мовленнєвою структурою образу автора, що становить теоретичну основу нашого дослідження.

У другому розділі нашої магістерської роботи ми ретельно проаналізували мовленнєву структуру образу автора в творах постмодерністів, зосереджуючись на використанні діалектних елементів у їхній творчості. У цьому аналізі ми приділили особливу увагу творчості таких визначних представників постмодерністської літератури, як Юлія Андрухович, Юрій Іздрик та Любоко Дереш.

Один із аспектів, якому ми приділили особливу увагу, – це використання діалектних елементів у їхніх творах. Діалекти в їхніх оповіданнях та романах виконують різноманітні функції: вони можуть передавати автентичний голос персонажів, створювати атмосферу певної місцевості, а також глибше розкривати характери та емоційний стан героїв. Ми проаналізували, як вони використовують ці діалектичні елементи, які

вони мають відмінності від стандартної літературної мови та як це впливає на сприйняття та розуміння текстів читачами.

Додатково, ми розглянули та порівняли різні стилістичні та мовленнєві прийоми, що використовуються цими авторами для створення своїх унікальних образів. Наш аналіз спрямований на вивчення того, як ці постмодерністські письменники використовують мовленнєві засоби для створення неповторних образів авторів у своїх творах.

У цьому розділі ми поглибили наше розуміння того, як постмодерністські автори використовують діалектичні елементи та інші стилістичні прийоми для створення унікальних мовленнєвих структур образів автора у своїх творах. Цей аналіз є важливим кроком у нашому дослідженні засобів виразності та структури в сучасній українській літературі.

У третьому розділі нашої магістерської роботи ми детально розглянули підходи до вивчення постмодернізму в шкільному курсі української мови і літератури. Ми вивчили різні методи навчання, спрямовані на розвиток мовленнєвих навичок учнів, а також їхнього критичного мислення та інтересу до навчання. Особливу увагу приділили методиці використання творів сучасних українських авторів у навчанні української мови і літератури, зокрема при аналізі діалектних елементів у літературних творах.

Одним з наших головних висновків стало те, що вивчення творів постмодерністів може бути надзвичайно ефективним, якщо використовувати інноваційні педагогічні методи та прийоми. Ми розглянули різноманітні методики роботи з літературними творами сучасних українських авторів, включаючи аналіз текстів, відтворення ситуацій і діалогів, рольові ігри, літературні вікторини, дискусії та інші інтерактивні методи навчання.

Також ми обговорили важливість розвитку критичного мислення учнів через аналіз творів постмодерністів. Робота з цими творами може сприяти розвитку у учнів аналітичних навичок, здатності критично оцінювати

інформацію, розрізняти реальність від художньої вигадки, а також розвивати їхню здатність до творчого мислення.

Узагальнюючи наші дослідження, ми виробили рекомендації щодо ефективного використання творів сучасних українських авторів у педагогічній практиці. Ці рекомендації можуть бути використані вчителями української мови і літератури для покращення якості навчання та розвитку мовленнєвих та критичних навичок учнів у сучасних умовах.

Чинні програми з української літератури для загальноосвітньої школи загалом приділяють увагу сучасній українській літературі, але потребують коригування в аспекті включення до програми, до рекомендаційних рубрик і списків літератури для додаткового читання найбільш значущих творів сучасних українських письменників.

Укладачі програм повинні спиратися на чіткі критерії, за якими твори сучасної української літератури можуть рекомендуватися до вивчення в школі. Ці критерії спільними зусиллями мають напрацювати учителі та науковці – літературознавці, літературні критики й педагоги.

З огляду на новітні суспільно-історичні обставини, варто обговорити доцільність включення до програм творів українських письменників про російсько-українську війну, творів про культуру толерантного сприймання іншого.

Також важливо допомогти шкільному вчителю фаховими науково-методичними рекомендаціями щодо принципів, методів і прийомів вивчення сучасної української літератури загалом, щодо вивчення творчості конкретних письменників зокрема.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що використання творів сучасних українських авторів, зокрема тих, які використовують діалекти, у навчанні української мови та літератури є надзвичайно ефективним та перспективним методом. Це сприяє якісній підготовці учнів, розвиває їхні мовленнєві та літературні здібності, а також робить навчання цікавішим та захоплюючішим для них.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрухович Ю. Повернення літератури? *Плерома*. Вип. 3 (виправлений і доповнений). URL: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/pleroma/andr-pl.htm>.
2. Андрухович Ю. Рекреації. Львів: ЛА «Піраміда», 2005. 144 с.
3. Бандура О. М. Вивчення елементів теорії літератури в 4-7 класах. Київ: Радянська школа, 1981. 129 с.
4. Бацевич Ф. С. Духовна синергетика рідної мови. Лінгвофілософські нариси: монографія. Київ: Академія, 2009. 187 с.
5. Бахтін М. Проблема тексту у лінгвістиці, філософії та інших гуманітарних науках. *Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX століття* / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. С. 318-324.
6. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. Київ: Вища школа, 1980. 246 с.
7. Бондар-Терещенко І. Апорія постмодернізму. *Слово і час*. 1999. № 3. С. 57-58.
8. Будін П. А. Кінець імперії: роман Ю. Андруховича «Московіада». *Слово і час*. 2007. № 5. С. 56-63.
9. Бук С. Форми нарації в романі Ю. Іздрика «Подвійний Леон». *Слово і час*. 2006. № 2. С. 43-49.
10. В'язовський Г. А. Творче мислення письменника. Київ: Дніпро, 1982. 333 с.
11. Валіцький А. В полоні консервативної утопії: Структура і видозміни російського слов'янофільства / пер. з польськ. В. Моренець. Київ: Основи, 1998. 710 с.
12. Волошина Н. Й. Наукове обґрунтування змісту предмета, характеристика навчальної програми. Наукові основи методики літератури:

- навчально-методичний посібник / за ред. Н. Й. Волошиної. Київ: Ленвіт, 2002. 344 с.
13. Галич В. Особливості постмодернізму в конотативному значенні метафор Ю. Андруховича. *Слово і час*. 2001. № 3. С. 145-149.
 14. Гребенюк Т. В. Художня культура українського постмодернізму (на матеріалі сучасної прози). Навчальний посібник з курсу “Культурологія”. Запоріжжя, 2007. 136 с.
 15. Гриценко П. Ю. Мови чисті джерела. *Культура слова*. 1983. Вип. 25. С. 32-38.
 16. Гриценко П.Ю. Простір і час у лінгвістичній географії. *Проблеми сучасної ареалогії*. Київ, 1994. С. 102-110.
 17. Гутнікова Т. Ю. Концепція світу і людини в українському постмодерністському романі 90-х років XX століття: дис. ... канд. філол. наук. Харків. 2013. 199 с. URL: <https://cutt.ly/rwAnmRrr>.
 18. Дегтярьова І. О. Стилiстичний потенціал української постмодерної прози: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 Київ, 2009. 20 с.
 19. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури і орієнтири. *Слово і час*. 1995. № 2. С. 18-27.
 20. Дереш Л. Культ. Харків: Фоліо, 2010. 219 с.
 21. Данильчук О. М. Постмодернізм: характерні особливості та проблеми розвитку: методичні вказівки. Миколаїв: НУК, 2008. 60 с.
 22. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Чарльза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора ; [пер. з англ. Віктор Шовкун]. Київ: Основи, 2003. 503 с.
 23. Єрмоленко С. Я. Мова і український світогляд: монографія. Київ: НДІУ, 2007. 444 с.
 24. Загнітко А. Лінгвістика тексту: Теорія і практикум: науково-навчальний посібник. Донецьк: ДонНУ, 2006. 289 с.
 25. Зубрицька М. Лінгвістичний поворот у літературно-теоретичних пошуках XX ст. *Ното Legens: читання як соціокультурний феномен*. Львів: Літопис, 2004. С. 52-67.

26. Іздрік Ю. Воцтек. Львів: Кальварія, 2002. 204 с.
27. Іздрік Ю. Подвійний Леон. Історія хвороби. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1998. 221 с.
28. Коцюбинська М. “Зафіксоване і нетлінне”: Роздуми про епістолярну творчість. Київ: Дух і література, 2001. 300 с.
29. Криштанович О. В. Мовленнєва структура образу автора у творчості Юрія Федьковича: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Чернівці, 2005. 19 с.
30. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 416 с.
31. Крупа М. Образ автора як забезпечення комплексного дослідження мови художнього твору. *Теорія і практика лінгвістичного аналізу художнього тексту*. Тернопіль: Лілея, 1997. С. 60-71.
32. Крупа М. П. Мовленнєва структура образу автора у творчості Ольги Кобилянської. Київ: Рідна мова, 1998. 139 с.
33. Лавринович. Л. Сучасний український постмодернізм – напрям? стиль? метод? *Слово і час*. 2001. № 1. С. 39-46.
34. Лебєдєв В.Ю. Естетика: Підручник. URL: <https://cutt.ly/CwAnRgCg>.
35. Матвіяс І.Г. Українська мова і її говори. Київ: Наук. думка, 1990. 163с.
36. Мех Н. Текст як вища форма вияву комунікативної сутності мови. *Лінгвостилістика: об’єкт – стиль, мета – оцінка: збірник наукових праць / відп. ред. ак. В. Г. Складенко*. Київ: НАНУ Ін-т укр. мови, 2007. С. 210-217.
37. Навчальна програма для 10-11 класу з української літератури (Профільний рівень) URL: <https://cutt.ly/U876oQW>.
38. Навчальна програма для 10-11 класу з української літератури (Рівень стандарту) URL: <https://cutt.ly/18756Sh>.
39. Навчальна програма для 10-11 класу з української мови (Рівень стандарту). URL: <http://surl.li/euwig>.
40. Наєнко М. К. Інтим письменницької праці: 3 лекцій про специфіку художньої творчості. Київ: Педагогічна преса, 2003. 280 с.

41. Павличко С. Теорія літератури / упоряд. В. Агеєва, Б. Кравченко. Вид. 2-ге. Київ: Основи, 2009. 679 с.
42. Пасічник Е. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ: Ленвіт, 2000. 384 с.
43. Пахаренко В. І. Українська поетика: підручник для вищ. навч. закладів. Черкаси: Відлуння-плюс, 2002. 319 с.
44. Петутіна О. О., Вандишева-Ребро Н. В., Голозубов О. В. Історія української культури. Частина 2. Українська культура Нового та Новітнього часів. Харків: НТУ «ХП», 2012. 132 с.
45. Потебня А. А. Мысль и язык. Киев: Синто, 1993. 190 с.
46. Рябчій Іван. Нова матриця Дереша: рецензія на "Миротворця" та "Останню любов...". BBS News Україна. 12 листопада 2013. URL: <https://cutt.ly/AwAnE2tz>.
47. Семенець О. О. Синергетика поетичного слова. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2004. 338 с.
48. Соболь О. Постмодернізм і майбутнє філософії. Київ: Генеза, 1997. 185 с.
49. Сологуб Н. М. Мовний світ Олеся Гончара. Київ: Наук. думка, 1991. 149 с.
50. Стрилюк О. М. Письменники-постмодерністи рубежу XX–XXI століть (до перспективи шкільного вивчення). Луцьк, 2010. 59 с. URL: <https://cutt.ly/zwAnEUWq>.
51. Сучасна українська літератури кінця XX ст. – початку XXI ст.: для ст. шк. віку / упорядк. І. М. Андрусяка. Київ: Школа, 2006. 464 с.
52. Тепшич А. І. Мовна гра як домінанта постмодерного дискурсу (на матеріалі прозових творів представників станіславського феномена): монографія / наук. і відп. ред. А. П. Загнітко. Белград–Вінниця: ТОВ "Нілан-ЛТД", 2017. 192 с. URL: <https://cutt.ly/SwAnEzyB>.

53. Тишківська Н. Графіка як засіб мовної гри (на матеріалі прози Юрія Іздрика). *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2015. С. 263-272. URL: <https://cutt.ly/rwAnZuCB>.
54. Українська література. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <https://bit.ly/31LudZl>.
55. Українська літературна енциклопедія: В 5 т. Київ: УЕ, 1995. Т. 3. 496 с.
56. Українська літературна мова в її взаємодії з територіальними діалектами / відп. ред. М. А. Жовтобрюх. Київ: Наукова думка, 1977. 201 с.
57. Українська мова. Енциклопедія / [Русанівський В.М., Тараненко О.О., Зяблюк М.П. та ін.]. 3-є вид. Київ: Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2007. 856 с.
58. Український інститут книги. Живі письменники. URL: <https://bit.ly/37eETk5>.
59. Хараман Н.О. Мовний образ автора у «Щоденнику» О. Довженка: дис. ... наук. ст. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2015. 199 с. URL: <https://cutt.ly/vwAnZWkr>.
60. Хараман Н.О. Образ автора як текстотвірна категорія. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). Вип. 5. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. С. 224-229.
61. Харчук Р. Синусоїда Іздрика. Збруч. 24.10.2022. URL: <https://zbruc.eu/node/113526>.
62. Харчук Н. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період: навч. посіб. Київ: Академія, 2008. 248 с.
63. Харчук Р. Юрій Андрухович не для дітей. *Дивослово*. 2006. № 12. С. 1-29.
64. Цапліна І. Феномен творчості в романі Ю. Андруховича «Рекреації». URL: <http://www.zsu.zp.ua//99/l-article.php>.
65. Чабаненко В. Асоціація як універсальний чинник мовного розвитку. *Мовознавство*. 2005. № 3-4. С 132-137.

66. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури: монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.
67. Яценко Т. О. Тенденції розвитку методики навчання української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах (друга половина XX – початок XXI століття): монографія. Київ: Пед. думка, 2016. 360 с.